चिन्वतीति विचितः विवेकेन चयनस्य कर्तारः वां विचिन्वतु विवित्तं कुर्वतु सारासार्विवेकं कृवा सार्भूतं समूरुयन्वित्यर्थः ॥ ५४ ॥

a. ग्रमि त्यं देव७ संवितार्रमोण्योः क्विक्रंतुमर्चामि स्त्यसंव७ रह्मधाम्मि प्रियं मितं कविम् ॥

ऊर्धा यस्यामित्भा ग्रदियुत्तत्सवीमिन् हिर्णायपाणिरिममीत सुक्रतुः कृ-पा स्वः ॥

b. प्रज्ञाभ्यंस्वा ॥ c. प्रज्ञास्वांनुप्राणंतु प्रज्ञास्वमंनुप्राणिहि ॥ ५५ ॥

का° [७.७. १२. १३.] सोमोपनरुनं दिगुणं चतुर्गुणं वा स्तृणाति प्राग्दशमुदग्वा तस्मिल्सोमं मिमीते दशकृबोऽभि त्यमितीति । साविच्यष्टिः । त्यं तं सवितारं देवमभ्यचामि सर्वतः पूजवामि । किम्भूतं देवम् । ग्रोण्योः खावापृथिव्योर्त्तरा वर्तमानमिति शेषः । ग्रोण्योरिति यावापृथिवीनाममु [निघ॰ ३.३०. (20.)] पिठ-तम् । तथा कविक्रतुं कविः क्रतुः यस्य तं मेधाविकमाणम् । सत्यसवं सत्यः स-वो यस्य ग्रवितयप्रेरणम् । तथा रत्नधाम् रत्नानि द्धातीति रत्नधास्तं रत्नानां धार्कं पोषकं दातारं वा । ग्रभिप्रियं (21.) सर्वतः प्रीतिविषयम् । मितं मन्यत उइति मतिस्तं मननयोग्यम् । कविं क्रालदर्शनम् (22.) । किं च यस्य सवितुर्भा दीप्तिः ग्रमितः केनापि मातुमशक्या सती ऊर्धा गगनाभिमुखी सवीमन्यदिखुतत् सवः प्रसवः प्रवृत्तिर्नज्ञत्रादीनां यस्मिन्स सवीमा तस्मिन्गगनप्रदेशे सर्वाणि व-स्तूनि खोतयसे (23.) ॥ यदायमर्थः । यस्यामितरात्ममयी भा ऊर्धा गगने सर्वम-दिखुतत् । ग्रमाशब्द् ग्रात्मवचनः ग्रात्ममयी तितर्मतिर्वा ग्रमितः । तन्यतऽइति तितः दीप्तिः । मितरपि प्रकाशद्वपत्नाद्दीप्तिः । ग्रमातिशब्दस्य वा ग्रमितभावः (24) । सवितृभाविशेषणम् । ग्रात्मप्रकाशमयी ततिर्मतिर्वा यस्य भाः ग्रदिखु-तत् । किंनिमित्तम् । सवीमनि ग्रनुज्ञानिमित्तं सर्वान्कर्मण्यनुज्ञानुमित्यर्थः । षु प्रसर्वेश्वर्ययोः [धा॰ ५५.४३.] । वृस्तृस्तुभ्य ईमनितिति (25.) ईमनिच् । गुणाविद-शौ । सवीमा (२६.) प्रसवोऽनुज्ञेत्यभिधानम् ॥ स स्वरादित्यः । कृपा कल्पनं कृप् तया कृपा कल्पनया ग्रमिमीत सोमिमिति शेषः । श्तावान्सोम इति तदीयं